

NEMČIJA HOČE UNIČITI ANGLIJO

Razbiti hoče angleško cesarstvo

BERLIN, Nemčija, 7. novembra. — Kot je nemški vnanji minister Joachim von Ribbentrop v svojem govoru v Danzigu rekel, je v sedanji vojni cilj Nemčije zagotoviti varnost Nemčije s tem, da je postavljen na svetu nov red in sicer na račun Anglije.

ANGLIJA HOČE VLADATI NARODOM

Nemci zatrjujejo, da Anglija nadaljuje vojno v imenu, da obdrži stari red, namreč, da vlada malim narodom in ima nekako nadvlado nad malimi državami, In po nemškem mnenju pomagajo Združene države Angliji vzdrževati stari red s tem, da so dpravile embargo na orožje.

ANGLIJA IMA POD KONTROLO SUROVINE

Anglija se trdno drži svojega sistema, da kontroliira surovine in stavi malim državam na pot razrušitve, da ne morejo do njih. Novi red pa, kakor so ga zamislili Nemci, naj bi dovolil dostop do vira surovin vsem, tudi malim državam. Po novem redu bi Anglija izgubila "pomožne države", ki bi se združile na zemljepisni in politični podlagi in bi bile neodvisne in ne več navezane na Anglijo.

V TEM SMISLU AGITIRA NEMČIJA NA BALKANU

S tako sliko o bodočem stališču malih držav agitirajo nemški agenti zlasti po balkanskih državah. Zato tudi tuji politični opazovalci pravijo, da se sedaj bitke ne bijejo na bojni fronti, temveč zelo živahna diplomatska vojna je sedaj v teku na Balkanu.

NEMČIJA SE HOČE ENKRAT ZA VSELEJ ZAVAROVATI

V svojem govoru 25. oktobra v Danzigu je von Ribbentrop med drugim rekel:

"Nemški narod je sedaj trdno odločen, da nadaljuje vojno, katero so mu vsilili angleški vojni hujšakci, in ne bo prej odložil orožja, dokler ni zagotovljena varnost Nemčije v Evropi in dokler niso dane take jamščine, da je sličen napad na nemški narod za vse čase nemogoč."

Na drugem kraju je von Ribbentrop v svojem govoru rekel, da je Anglija pričela zelo nevarno igro z bodočnostjo svojega cesarstva. "Ako angleška vlada nadaljuje svojo sedanjo politiko," je dejal, "tedaj bo prišla v zgodovino kot vlada, ki je angleškemu cesarstvu izkopala grob."

Obletnica Hitlerjevega puča v Monakovem

BERLIN, Nemčija, 7. novembra. — Vsled vojne je zanimanje uradne Nemčije za proslava Hitlerjevega neuspešnega puča v Monakovem leta 1923 zelo zmanjšano. Hitler je imel navado na predvečer obletnice svoje vstaje, čije namen je bil polastiti se nemške vlade, govoriti 8. novembra zvečer v kleti mehanikovske pivovarne.

HITLER BO JUTRI GOVORIL OB OBLETNICI

Del programa bo obdržan tudi letos, ko bo Hitler govoril v isti kleti, kjer je vprizoril vstajo; toda opuščena bo velika parada do dveh "svetišč", kjer počivajo zemeljski ostanki onih, ki so pri vstaji padli.

MONAKOVO NE BO PRAZNIČNO OBHAJALO

Monakovci, ki so vsako leto ta dan imeli praznik, bodo letos delali kot vsak drug dan. Praznovanje bo tiho in bodo samo položili vence na grobove nacističnih "junakov."

Hitlerjeva vstaja leta 1923 je bila zadržana in v aprilu 1924 je bil Hitler obsojen na 5 let ječe, toda je prišel iz nje že v decembru istega leta.

Kako bo z zaposlenjem?

Načelnik WPA sviri pred prevelikim optimizmom. — V zadnjih dveh mesecih je dobilo pol milijona oseb delo. — Boljša letina za farmerje.

CHICAGO, Ill., 6. nov. — Franklin C. Harrington, načelnik Naciona Works Progress administracije, je posvaril javnost, naj se ne vdaja prevelikim upanjem glede povečanje zaposlenosti. Res da je vojna v Evropi in da so ameriške industrije razširile svoje obrate, toda s tem ni rečeno, da bo industrija absorbirala znatno število nezaposlenih.

V zadnjih dveh mesecih je dobilo delo pol milijona oseb. Pomisliti je pa treba, da je bilo vsled najnovejših odredb precej WPA delavcev odpuščenih. Zaenkrat ni mti misliti, da bi se prihodnje mesece razmere v ameriških industrijah tako izboljšale, da bi dobilo delo par milijonov nezaposlenih. WPA bo nadaljevala s svojim delom. To je potrebno iz dveh razlogov: da zadrži obsežne načrte in da nudi čimvečjemu številu nezaposlenih priliko za zaslužek.

WASHINGTON, D. C., 6. nov. — Te dni je objavil urad za poljedelsko ekonomijo svoje izglede za prihodnje leto. Ameriško gospodarstvo se bo znatno izboljšalo predvsem iz sledečih razlogov:

Amerika bo poslala dosti blaga bojujočim se državam in nevtralnim državam, ki ne morejo več dobiti potrebščin iz držav, ki so zapletene v vojno; produkcija avtomobilov se bo zelo povečala;

velike vsote denarja bodo potrošene za izboljšanje železniškega sistema, za nove elektrarne in tovarne v splošnosti.

Vojna v Evropi bo dosti pripomogla k izpolnitvi gospodarskega položaja v Združenih državah, toda to izboljša-

Nezadovoljnost med Naciji

PARIZ, Francija, 6. novembra. — List "L'Ordre" prinaša "z nemške fronte" poročilo, ki pravi, da je v nacističnih krogih zavladalo veliko nezadovoljstvo, ker se je Hitler vklonil Rusiji in ker je načelnik nemške tajne policije Gestapo Heinrich Himmler postavil nad-Gestapo, da pazi nad rednim Gestapo.

"Nova organizacija je sestavljena iz 120 tajnih uradnikov, ki imajo izvanredne pravice, vključno umore," pravi list.

Visoki nacistični voditelji dolže Hitlerja, da je rajše prevzel dvomljivo Stalinovo pomoč, kot pa poraz od strani zaveznikov," nadaljuje list.

Francoski viri poročajo s fronte, da je bilo v Monakovem aretiranih 20 nacistov, med njimi pet, ki so imeli zlato kolajno nacistične stranke, ker so kovali zaroto, da bi bila postavljena posebna bavarska vlada, kadar bi se pričela v vojni rešiti Nemčija.

Boj proti sabotazi

Generalni pravdnik je že izdelal tozadevne načrte. Dogodki pred 20 leti se ne bodo ponovili.

WASHINGTON, D. C., 7. nov. — Justični departament je napovedal borbo sabotazi, ki se bo najbrž pojavila, ker je Amerika odpravila embargo na izvoz orožja.

Generalni pravdnik Murphy je izjavil, da je njegov departament na vse pripravljen.

Naprave ameriških industrij bodo zaščitene, — je dejal Murphy. — Izdelali smo obsežen zaščitni sistem, ki bo tečno posloval. Pred dvajsetimi leti so bile razstrelbe in druga sabotažna dejanja na dnevnem redu. Prepričani ste lahko, da se to sedaj ne bo ponovilo. Sabotažniki ne bodo imeli prilike izvesti svojih načrtov. Artacije se bodo završile le v slučaju, če bo krivda nepobitno dokazana. Nekateri osumljeni so že sedaj pod neprestanim nadzorstvom. Poudariti je treba, da ne bo nihče procesiran zaradi političnih nazorov.

Razmere v Kanadi

Istčasno z gospodarskim razmerami v Združenih državah se bodo izboljšale tudi razmere v Kanadi. Tekstilne tovarne, tovarne za čevlje in letala bodo začele obratovati s polno paro. Veliko naročil je tudi za železniške vagonce.

W. Union se zagovarja

Pravi, da je unija, čije razpust je odredil Delavski urad, povsem neodvisna organizacija.

R. B. White, predsednik Western Union Telegraph Co je rekel, da sodišča najbrž ne bodo odobrila odredbe National Labor Relations Boarda, ki zahteva razpust Association of Western Union Employees.

Nadalje zahteva delavski urad, da mora družba vrniti uslužbencem vse prispevke, ki so jih vplačali iz leta 1935, to je izza uveljavljenja Wagnerjeve postave.

Association of Western Union Employees, — je rekel R. B. White, — obstoji že na dvajset let. Tekom vsega tega časa se je s kompanijo kolektivno pogajala glede plač in delavskih pogojev. To je povsem neodvisna delavska organizacija. Assesmenti so bili kolektani od uslužbencev na podlagi pisanih naročil in izročeni

lokalom organizacije. To je bila zadeva posameznega uslužbenca in unije. Nakolektane vsote niso vknjižene v družbenih knjigah. Skupne nakolektane vsote ni mogoče določiti brez podrobne in obširne preiskave. Ta preiskava se bo izvršila, če bodo višja sodišča odobrila odredbo Delavskega urada. Po našem mnenju pa odredba ne bo odobrena.

QUEIPO NAPOVEDUJE PRESENEČENJE

RIM, Italija, 6. novembra. — General Gonzalo Queipo de Llano, ki je tekom španske državljanske vojne stalno govoril po radio, pravi, da je Nemčija mnogo bolj pripravljena na vojno kot pa zavezniki in da bo "pokazala strahovita preseenečenja v prihodnjih tednih."

"Nemško zrakoplovstvo je dvakrat boljše kot skupno zrakoplovstvo Anglije in Francije," pravi general "Nikakor ne morem razumeti, zakaj vsakdo misli, da čas deluje v prilog Angliji in Franciji. Nemčija bo prišla skozi, pa če je vojra dolga ali kratka."

Sovjet. Rusija pozivlja na revolucijo

Pozivlja zavezniške naroda, da odložijo imperijalistično orožje. — Amerika si greje roke pri ognju. — Finska delegacija čaka na razgovor.

MOSKVA, Rusija, 7. nov. — Komunistična internacionala je pozvala delavce v Angliji in Franciji, da gredo proti onim, ki nadaljujejo imperijalistično vojno in dolgi Združene države, da si grejejo roke pri vojnem ognju.

Zelo ognjevit poziv je bil objavljen ob priliki, ko se je pričelo tridnevno praznovanje 22. obletnice boljševiške revolucije. Internacionala obsoja Združene države, ker so odpravile embargo na orožje in napada istotako Italijo in Japonsko.

Kot pravi "United Press", internacionala ne omenja v svojem pozivu fašizma, četudi pravi med drugim: "Nemčija, kakor Anglija in Francija, se bori za svetovno nadvlado."

"Buržoaziji takomernovanih nevtralnih držav," nadaljuje Internacionala, "si grejejo roke blizu vojnega ognja. Pod krinko nevtralnosti se bogate z vojaškimi zalogami."

"Ameriški buržoaziji, ki se zelo zanimajo za nadaljni razvoj vojne, so odpravili embargo na orožje v namenu, da napravijo dobiček za kralje mučenijske industrije."

Oklie, ki ga je podpisal izvrševalni odbor Internacionalne, pozivlja delavce sveta, da se združijo, da branijo kitajski narod, da gredo proti onim, ki

bočejo nadaljevati vojno in da jih razkrinkajo kot pomočnike imperijalizma.

Zenam in materam priporočajo oklie, da zahtevajo, da se njihovi sinovi vrnejo s front.

Internationala dolži Anglijo, da zatira Indijo, Indonezijo in Arabijo ter da drži v verigah kolonialne sužnosti polovico sveta.

"Bankirji v Londonu in Parizu bodo obdržali najbolj nazadnjaško vlado v Evropi," pravi oklie.

"Italijanski buržoaziji samo čakajo na primerni čas, da si razdele plen."

Ko se Rusija pripravlja na veliko proslavo obletnice boljševiške revolucije, mora finska delegacija čakati na razgovor s sovjetskimi državniki.

"TO NI STAKVA. PAČ PA IZPRTJE!"

Iz newyorškega pristanišča ne morejo odpluti tovorni parniki, na katerih je za deset milijonov dolarjev raznega blaga, kajti 5000 pristaniških delavcev, ki so konci prejšnjega tedna prenehali delati, še vedno počiva. Joseph P. Ryan, predsednik International Longshoremen's Association, ki pripada Delavski federaciji, je izjavil: — To ni nobena stavka, pač pa izprtje (lockout).

Iz Jugoslavije

POLNO PRISTOJNOSTI V HRVATSKI

ZAGREB, 2. nov. (J.K.) — Zagrebški listi zaznavajo, da bodo do začetka tega meseca dovršene vse uredbe glede prenosa pristojnosti z osrednje na banovinsko oblast. Te dni ima biti objavljena tudi najglavnejša uredba, in sicer uredba glede financiranja banovine Hrvaške.

"SLOVENEK" O KOMUNISTIH

BEOGRAD, 2. nov. (J.K.) — Ljubljanski list "Slovenec", organ drja. Antona Korošca, objavlja članek o komunistični akciji v posameznih naših krajih. Članek opozarja na to, da so se iz tujine vrnili nekateri naši komunisti in da sedaj poskušajo organizirati svojo akcijo. "Slovenec" zlasti piše o komunističnem delovanju v Banovini Hrvaški. Na to pisanje ljubljanskega "Slovenca" odgovarja zagrebški "Jutrarni List" ter pravi med drugim tudi to, da bi bilo dobro, če "Slovenec" prepusti to brigo za Banovino Hrvaško njej sami in njenemu narodu, kajti ta narod ve in razume, kako najti svoje pot, kar bo še verjetneje znal tudi v bodočnosti, da se varuje pred podtalnimi akcijami in da ščiti svojo kulturo in svoje pravice.

PROSLAVA V SKOPLJU

SKOPLJE, 2. nov. (J.K.) — Škoplje je obhajalo 27-letnico svojega osvobodjenja. Ta proslava se je vršila zelo svečano v Carskem Skoplju. Poleg vojaške parade, ki je bila v starem in novem Skoplju, po slovenskih cerkvenih opravil, se je vršila tudi velika procesija meščanstva in naroda iz okolice. Toda prirejane so bile svečanosti tudi v šolah, koder so bile podeljene dijakom nagrade za najlepše izdelane načrte za posebne znamenje v zvezi z osvobojenjem Skoplja. V znak svečanega dne, ko je na obzidju Dušanovega Skoplja zopet zaplapolala srbska zastava, je obhajal svoje praznovanje tudi enindvajseti pešpolk, ki je garniziran v Skoplju.

(Nadaljevanje na 2. str.)

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Baker, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
314 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

For one year in advance	\$1.00	For New York in advance	\$7.00
For one year in advance	\$1.00	For New York in advance	\$7.00
For one year in advance	\$1.00	For New York in advance	\$7.00
For one year in advance	\$1.00	For New York in advance	\$7.00

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VRAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ V PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 314 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 1-1242

POMAGAITE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

PRIJATELSTVO SE KRHA

Prejšnji teden so se završile v italijanski vladi temeljne izpremembe, ko je začel ministrski predsednik Mussolini reševati vodstvo fašistične stranke. Nekateri voditelji so bili prevedeni pod nemškimi vplivom, in Mussolini se jih je enostavno iznebil. Hitlerju ne more biti nič kaj povolji, ker je njegov prijatelj in zaveznik zapodil šest kabinetnih članov, načelnika armadnega in letalskega generalnega štaba ter tajnika fašistične stranke Achilla Starace. Vsi ti možje so se navduševali za Nemčijo ter za osiše Rim-Berlin.

Starace je bil uveden v Italiji antisemitizem in sicer prav po nacistem vzorcu. Bil je z dušo in telesom za Hitlerja, kot je bil zanj tudi signor Alfieri. Generala Vale in Pariani sta bila večkrat v Nemčiji ter sta se tam javno navduševala za nemško politiko, ko je bilo to v interesu Italije. Zdi se, da zdaj ni več v njenem interesu. Možje, ki so odstavljene nadomestili, ne goje napram Nemčiji nikakih izrazitih simpatij.

Neudane izpremembe v najvišjem vodstvu fašistične stranke so se že večkrat prej završile.

Mussolini je mnenja, da morajo biti podrejeni mu fašistični uradniki skromni in ne smejo siliti preveč v ospredje. To je slabo zanje, še slabše pa zanj.

Vsem je še živo v spominu, kako je vsa Italija občudovala Italo Balbo in ga smatrala za največjega junaka. Temu malikovanju je napravil Mussolini konec s tem, da je prestavil Balbo v afriško puščavo.

Prezgodaj bi bilo zatrjevati, da se je prijateljstvo med Mussolinijem in Hitlerjem skrhalo, vse pa kaže, da ni več tako prisrčno kot je bilo nekoč.

Poleg čistke v vodstvu fašistične stranke se je pa zgodilo še nekaj drugega, zelo značilnega.

Uredniki nemških listov so zahtevali, naj italijanska vlada zatre vatikansko glasilo "Osservatore Romano", ker se je v njem Vatikan zavzemal za Poljsko.

Italijanska vlada pa ni ugodila iz Berlina prihajajoči zahtevi Baš nasprotno: Italijanske oblasti skrbje, da se "Osservatore Romano" po Rimu in drugih italijanskih mestih ne ovirano razpečava.

ČASI SO SE IZPREMENILI

Meseca marca je sovjetska vlada izročila nemškemu poslaniku v Moskvi pismo sledeče vsebine:

— Po mnenju sovjetske vlade nimamo noben načelnik te ali one države pravice uničiti samostojnost kakšne druge države brez izrecnega dovoljenja prizadetega naroda.

— Princip samodoločbe narodov poudarja svobodno izražanje volje naroda, česar ni mogoče odpraviti s podpisom posameznika, pa naj bo še v tako visoki službi.

— Sovjetska vlada ne more priznati vključenja Češke oziroma vključenja Slovaške—v tej ali oni obliki—v nemški imperij. Tako početje ni v nikakem soglasju z veljavnimi načeli mednarodnega prava.

— Po mnenju sovjetske vlade je Nemčija s tem svojim početjem omajala politično stabilnost v Evropi, povečala že obstoječe razburjenje ter zadala nov udarec varnosti evropskih narodov.

Na Molotovov napad na demokracije menda ni boljše odgovora kot je pismo, ki je poslala njegova lastna vlada Hitlerju, ko je zaslužil čehoslovski narod.

VOLITVE ZA SENATNO ZBORNICO

BEOGRAD, (J.K.)—25. nov so se sestali pooblašeni zastopniki vseh političnih skupin, ki sestavljajo sedanjo vlado. Sedanjost se je vršil v kabinetu vladnega predsedništva. Reseno je to, da se za prihodnje senatske volitve postavi skupna kandidatska lista v duhu že doseženega načelnega sporazuma. Dejstveno je bil utrjen odnos med posamičnimi političnimi skupinami in posamičnimi kandidati. Zatem je bila sestavljena celotna lista, na katero so postavili imena kandidatov. Vsi odločki so bili soglasno sprejeti, in osvojele so bile kandidature, ki so jih predložili posamični forumi strank. Te konference se navedle tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković.

Amerika na novih potih

Konferenca ameriških držav ki jo je takoj po izbruhu obojenega spopada v Evropi sklical predsednik republike Panama, je končana. Čudovito tiho in hitro je potekala in Evropa je komaj utegela opaziti, da je na tej konferenci Amerika—južna in severna—nastopila neko novo pot. Ideja Pan-Amerike, ki je doslej že megljeno lebdela nad marsikatero konferenco, pa je vedno ostala medlo teoretična zamisel, je na tej konferenci prvič v zgodovini prišla do učinkovitega izraza. To pa v kakih okoliščinah lahko pomeni velik preobrat v razmerju med celinami. Vsi sklepi panamske konference, kjer je bilo po svojih zastopnikih zbranih 21 ameriških republik, dobesedno še niso znani. Gotov in znan je le najvažnejši sklep.

Okrog obeh Amerik so ustanovili "zavarovani pas"—držna in pomembna novost v mednarodnem pomorskem in vojnem pravu. Pobudo za tak sklep je dala vlada predsednika Roosevelta. Združene države je na konferenci v Panami zastopal podtajnik Sumner Welles, ki je tudi stavljal predlog in ga zagovarjal. Vse neodvisne ameriške države naj se zedinijo, da skupno ustanove okrog ameriške celine "zavarovani pas", v katerega bo med vojno, v katero ameriške države same ne bi bile vpletene, prepovedane vse vojne akcije vojnega brodograja, tudi take, ki so bile po doslej veljavnem mednarodnem pravu znanj tri milje širkega pasu dopustne.

Ta novi "zavarovani pas", ki se računa od celine ali otokov, je širok 300 morskih milj, in tako po morju vso Ameriko oklepa v nedostopen obroč. O predlogu so na konferenci dolgo razpravljali, slednjič pa so se zedinili na prvotni predlog, kakor je prišel iz Združenih držav.

Ameriške države so si s tem prilastile neko pravico, ki je bila doslej v odnosih suverennih držav neznana. Seveda se v Washingtonu in tudi po drugih ameriških prestolnicah zavedajo, da bi bil dogovor brez vrednosti, ali morda lahko tudi povod težkim zapletitvam, ako prizadete države ne bi bile pripravljene, dogovor dejansko izvesti in mu z vsemi sredstvi stati ob strani. Združene države so takoj šle korak naprej in sprožile misel na ustanovitve stalnega obročnega brodograja, ki bo v resnici varovalo nedotakljivost tega nedotakljivega pasu. Tudi konferenca v Panami je mislila na to da bi se z dvostranskimi ali večstranskimi pogodbami omogočilo učinkovito nadzorstvo, ako bi ta ali ona država sama s svojim brodograjem tega ne mogla izvesti. Zadostna sredstva za tako nadzorstvo pa imata dejansko samo Združene države in Argentina.

Vsem ostalim državam, ako bodo hotele obljubo izpolniti, bo moral priti na pomoč ali Washington ali Buenos Aires. S tem so Združene države dobile silno premoč na vsej ameriški celini zlasti pa nad vsemi državami, ki leže severno ali zahodno od Panamskega prekopa. To je velik uspeh ameriške diplomacije, uspeh, kakršnega si pred kakimi tedni še niti ni bilo mogoče. Pred vsem je to sijajno opravičilo njegove politike "dobrega sosedstva" da latinske Amerike ki jo je napovedal takoj ob svojem nastopu. Ni si mogoče misliti, da bi se kaj takega posrečilo kakemu drugemu ameriškemu predsedniku, ki so se laskali ameriškemu javnemu mnenju z načrti o vojaški zasedbi več ali manj zaostalih srednjeameriških držav.

Dogovor obeh Amerik, sprejet na panamski konferenci, skriva v sebi daljnosežne posledice. Šaj "zavarovani pas" ne obsega same daljni južni konec Argentinije, ampak 550 milj širok pas okrog vsega ameriškega obrežja na atlantski in tihomorski strani, in ker se meri tudi od otokov ven, ves Mehski zaliv in Karibsko morje. Morje okrog Amerike je torej za tuje vojne ladje nedostopno—tako si je Amerika na Rooseveltovo pobudo zavarovala svojo nevtralnost. Ako bi zdaj v tem pasu katera koli vojna ladja napadla katerokoli ladjo, mora vsaka od ameriških držav napadalko zasledovati, in če njeno brodograje ne zadostuje, mora prositi pomoči pri drugih državah. Ni še jasno, kako bodo ta sklep obeh Amerik sprejele evropske države, Anglija in Francija ga bosta—iz razumljivih političnih razlogov najbrž sprejeli, seveda pod pogojem, da za izvedbo sklepa ameriške države same poskrbe. Bolj kočljiv pomen ima ta sklep za Nemčijo, kateri je gotovo veliko na tem, da latinska Amerika ostane do nje v "priznani nevtralnosti." Vsekakor pa je sklep panamske konference dvorezen in ameriškim državam v imenu mednarodne pravice daje v roke močno orožje in ker so si ga same skovale, ga tudi lahko same obračajo.

SPANJE MU JE REŠILO ŽIVLJENJE.

Veliki raziskovalec Afrike David Livingston je bil občanvanju z zamorskimi domačini nad vse prijazen in zaupljiv. Nekega dne se je blizil v sredini Afrike vasi, v katero še ni bil stopil bel človek. Njegovi ljudje, ki jih je bil poslal naprej, so pribežali nazaj z znakom groze in mu dejali, da ne sme naprej, kajti v tem kraju živijo morileci in ljudozrci.

Livingston pa je bil zelo utrjen in je odšel vseeno v vas, pa je prosil poglavarja za gostoljubje. Poglavar ga je povabil, naj sede v krogu njegovih vojščakov k ognju. Med večerjo je Livingston spoznal, da ga kanibali v resnici nameravajo dati v svoje lonce. Ker pa je bil tako truden in je zapel v božjo pomoč, se ni prav nič pobrigal za svojo rešitev. Legel je in takoj zaspal. Ko je poglavar to videl, je menil: "Zaupal nam je popolnoma. Ne moremo mu storiti ničesar." Livingstonu se ni zgodilo nič.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —
UNITED STATES
oziroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

DESET ZAPOVEDI ZA NEMŠKE VOJAKE.

1. Nemški vojak se bori viteško za zmago svojega naroda. Zverinsko in jalovo razdejaje ni vredno nemškega vojaka.
2. Vojak mora biti uniformiran. Prepovedano se je boriti v civilni obleki.
3. Prepovedano je ubiti sovražnika, ki se je vdal. Prav tako je prepovedano ubiti ujetnika ali vojaka, ki se je predal. Prepovedano je ubiti ujetnika ali vojaka, ki se je predal.
4. Prepovedano je ubiti ujetnika ali vojaka, ki se je predal.
5. Naboji dum-dum so prepovedani.
6. Rdeči križ je nedotakljiv. Z ranjenim sovražnikom je treba ravnati človečansko. Vojaških duhovnikov in bolniškega osebja ne sme nihče ovirati pri izvrševanju njegovega poklica.
7. Civilno prebivalstvo je nedotakljivo. Vojaku je prepovedano pleniti. Posebno mora priznati zgodovinski spomenikom, poslopjem in cerkvam.
8. Prepovedano je stopiti na nevtralna tla in povzročiti mejne incidente.
9. Če pride nemški vojak v ujetništvo, pove svoje ime in svoj vojaški čin. V nobenem primeru pa ne sme izdati svoje vojaške enote in ne sme govoriti o vojaških, političnih in gospodarskih razmerah v svoji domovini. Podleži ne sme ne obljubam, ne grožnjam.
10. Ne sme se upirati zapovedim svojih višjih.

V NAJEM —
se odda lepo in zračno STA NOVANJE, 5 velikih sob s kopalnico. Privatna hiša samo z štirimi družinami, v kateri stanuje naš znani rojak Mr. Anthony Svet. Najemnina je: \$25 mesečno.
Naslov: 125 Montrose Ave., Brooklyn, N. Y.
Mr. A. K. Kennedy, lastnik, 1461 East 49th Street, Brooklyn, N. Y. (6x)

Peter Zgaga

NAPREDEK ZNANOSTI

Znanost čudovito napreduje, nakar jih skušajo ozdraviti. T Posebno zdravniška znanost. se jim v mnogih slučajih posreči.

Zdravniki delajo poskuse na živalih, predvsem na podganah in morskih prašičkih. Vbrizgavajo jim kali raznih boleznih, In si mislijo: — Kar je podgane in morske prašičke dobro, je dobro tudi za ljudi.

Danzadnem se pojavljajo nova odkritja. Človek bi n verjel, kaj vse se da doseči najbolj preprostimi sredstvi. Naprimer z navadno soljo.

Domači zajci, ali kot jim pravimo—kunci—uživajo slove izredne plodovitosti. Toda z množitev zajčjega zaroda, treba dveh, namreč zajke z zajca.

Vse to se je pa zdelo učener profesorju dr. Gregorju Pinusu s Clarkove univerze ne koliko odveč.

— Vsaka zajka ima lahko mlade zajčke, — si je mislil, — nič lažjega nego to, če živim zajcem pošteno družinsko življenje. Kakor hitro se pa zajkam potepe, ali ga zakoljejo oziroma se ga loti starostna slabost, mora zajka sam brez zaroda životariti ter n dobi in ne dobi mladičev, naj se tako kopni po njih.

— Vrag naj vzame še zajce — si je mislil učeni dr. Pinusu — poskusimo, če bo tudi brez njega slo.

In se je podal na delo.

Izbral je mlado zajko, kateri se ni niti sanjalo, da so na svetlo zajca bitja moškega spol. Zaprl jo je v tesno gajbico, zamreženimi okni, da bi ni mogel kakšen zajec v bližino.

Nato je začel delati z nj poskuse, pri katerih je igral poglavitno vlogo navadno kuhinjska sol. S pomočjo soli je zajko tako daleč pripravil, da je prejšnji teden dala življenje zdravemu in lepemu zajčku.

Oba, zajka in umetno spočet mladič, se dobro počutita, hvala za vprašanje in čestitamo.

Tako se je torej zgodilo nekaj, kar se da po vsej pravici imenovati čudež moderne znanosti.

Umevno je, da novotarija ne bo ostala samo pri zajčjem rod, ampak jo bo znanost nadalje razvila.

Čemu bi se ne obneslo tudi pri drugih živih bitjih, kar pri enem živem bitju obnese? Znanost je dognala, da im sol v sebi tiste skrivnostne snovi, ki jih po vsej pravici lahko imenujemo vir življenja. Kdo bi si mislil, a, draga čita teljica?

Kdo bi si mislil, da ima sol tako moč? Čisto navadna kuhinjska sol.

Po zatrdilu slavnega zdravnika in učenjaka dr. Pinkusa bodo tozadevni poskusi zaenkrat omejeni le na nižja živalska bitja, zajce, podgane in morske prašičke, dočim se b človeštvo že vsaj nekaj časa s množilo po starih in preizkušnih metodah.

— Hvala Bogu, — bo mogoče vzklil ta ali oni, vsi na bodo pa resno opozorjeni, na ne hvalijo dneva pred večerom. Marsikakšno veselje se namreč že večkrat prezgodaj spakedralo. Kajti ženske, ki navdušene za vsako novotarijo, bodo prej ali slej tudi po tej.

Če bo katera zahrepenela v otroku, si bo skušala prihraniti dotedanje truble.

Nova iznajdba bo prišla pravi tudi dobrim mamicam, ki skrbje za svoje hčere kot za punčice v svojem očesu.

Kaj več o tem pa v jutrišnjem izdaji.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

Za \$ 0.36	Lir 100
\$ 12.—	Lir 200
\$ 29.—	Lir 500
\$ 57.—	Lir 1000
\$132.50	Lir 2000
\$187.—	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENJAM GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
310 W. 18th ST., NEW YORK

DARILNE POSILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— \$ 2.60
200 Dinar.	— 5.00
300 Dinar.	— 7.25
400 Dinar.	— 9.50
500 Dinar.	— 11.75

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne pošiljate v Jugoslavijo začasno prekinjene. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vtrčiti in denar varno posiljati. Vendar je bila nam povzročena cena, ker so stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opozorjamo tudi, da se sem intam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnuti.

ZA NUJNO POSILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$2.— ZA VSAKO POSILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
: : POTNIŠKI ODDELEK : :
216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

IZ ŽIVLJENJA PO BARAKAH

"Hej, otroci, po drva!" sem čul glas tik za stanovanjsko barako, skromno in napol razjano. Otroci so tekali na levo desno, kakor hitro pa so čuli glas, so se ustavili. Igre niso bile in napravili so sne oblake. Trije so se odločili od gručice, dva manjša in ena deklica prikupnega obraza pod razpršenimi svetlinami. Žena srednjih let, oblečena v gladko krilo in luknjasto predpasnik je še enkrat pogledala roko, na obrazu se ji je poznalo tpepljenje. Velela je: "Kar hitro, saj jih moramo čim prej posušiti, sicer bo oče odmrnil."

"Mama, malo kruha poprej," je menil deček, ki je stal tik do matere.

"Kaj kruha — sedaj? Nak, obiši ga poteka, ko se vrneš." S tem je bilo besedovanje ohranjeno in trojica je odšla iz pred barake daleč doli proti ulici, da oklesti drevesa njihovih vej. Prišel sem razgovor z materjo, ki me je začudeno pogledala.

Z drvmi se zalagamo, kar tale sproti — je menila. — No, kaj še gre, ne vem pa kako pozimi. Može dela večjih nalog, včasih pa opravlja samo priložnostna dela in tudi samo priložnostno prinese dohodov nekaj drobca. Veste, red tedni sploh ni imel nikakega posla. Zato je sedel v postilni in je pil majico. Majico, saj jo poznate. Zelena je pil in balina. Ne samo n. Iz Sibirije jih je bilo tamaj kar po deset skupaj in vsi o balinali. Sama sem hodila mesto iskat dela za moža, če bil trezen, je tudi sam vprašal za posel, stikal po magistratu in mledoval za podporo, ki je pa ni bilo. Uč. kolikor sem pretrpela! Trpim že et let, odkar je mož izubil alno delo v tovarni. Otroci a le rastejo. Rastejo kljub em, da jim le redko morem ti kruha...

S tem sva končala razgovor, bi bil morda prav enak ne-

kje poleg kake druge barake, iz katerih je gledalo prav tako veliko radovednih otročjih oči in zaskrbljenih mater.

Obstal sem za progo, za katero je bila gramozna jama, notri pa vegasta, a vendar zidana baraka. Najprvo se je prismejal na vrata čedno oblečeno, podjetno v bokih se zibajoče dekle, z zamazanimi ustnicami. Pomežiknila je proti tujcu, vabeče zategnila ustnice in izginila spet za steno. Naslednji trenutek se je prikazala pri vratih debeluška, zaklicala nekaj, se prešerno zasmejala in zamahnila z roko. Stopal sem naprej, srečal starjšo žensko, ki je nesla v roki cikorkijo in šla proti drugi baraki.

"Dober dan, mama!"

"Dober dan."

"Cikorkijo nesete. Boste kuhali kavo?"

"Huk, da, žitno kavo."

"Kaj, pa tistile tamle v drugi baraki?"

"Eh, oni kuhajo boljše kavo. So sploh boljši ljudje, Veste, samo ponoči."

"Kako ponoči?"

"Ja, veste, mislim ženske."

Zvedel sem, da je doma samo stara mama, ki pa leži. Obe dekleti, ki sta nekoč delali v tekstilni tovarni, sta kasneje opustili mesta in pričeli pohajkovati po mestu. Popreje sta bili oblečeni skromno, pozneje pa sta si obe kupili rdeči bluzi. Tudi v lase sta si vtaknili lep rdeč trak in sta nekoč privlekli s seboj celo harmonikarja, z njim pa je bilo nekaj veselih gospodov. Po mali baraki so plesali in noreli do ranega jutra. Spočetka se je zdelo to stari materi silno čudno, no, danes pa se je tega privadila tudi ona.

"Je velik križ na tem svetu," je menila žena, s cikorkijo in se podvzala naprej.

V baraki, za zidanimi hišami, tik vode, sem naletel na suhega možička, ki je pribeževal, da je bil nekoč najboljši

krojač, da pa se sedaj bavi samo s krpanjem stare obleke. Popreje se je hladil pred barako in opazoval mehurčke na vodi.

"Pa se zasluži kaj s flikarijo?"

"E, zasluži. No pa tudi oddajant."

"Kaj oddajate?"

"I, pol barake. Predeljeno imam, na oni strani stanuje Hilda. Ta mi zmerom redno plačuje. Ima že petega moža. Je odlična ženska, in zapodi vsakega, če jo nabije. Ona dela po hišah, veste, postrežnica je. Antpak huda ženska. Nabije jo res skoraj vsak nov mož, ko se je naveliča, takrat pa more tudi proč od nje. Ej, ona se ne pusti in ima čez teden že drugega. Je poštena ženska in je redna plačnica. Tale Hilda..."

SIN MARŠALA VOROŠILOVA

Kakor poročajo iz Moskve, je bil sin svojetskega ruskega vojnega komisarja in maršala Vorošilova iz prvega zakona, Semjon Vorošilov, zaradi svojih velikih zaslug v borbi zoper vero med moskovsko mladino — imenovan za predsednika brezbožniške mladinske zveze v Moskvi. Ta 16-letni maršalov sin je že od svojega 6. leta član brezbožniške mladinske zveze in je že v otroški skupini brezbožnikov zavzel dal vodilno mesto. Dosedanji predsednik mladinske organizacije brezbožnikov je bil do letošnjega maja sin bivšega znanjega komisarja Maksim Litvinov. Ko so odločili oče, da je moral tudi sin odstopiti kot predstavnik mladih brezbožnikov.

Semjon Vorošilov je ob sprejemih nove časti izjavil, da je pospeševanje borbe zoper vero največja in najnujnejša naloga sovjetske mladine. Niecov oče mu je ob tej priliki brzojavno čestital.

NOVA DOBA MUČENIŠTVA

Lišč "Vaterland" ki izhaja v Luzernu, poroča:

V čno duše nas gane usoda Poljakov, ki so prišli pod rusko oblast. Tako je prišla katoliška dežela tebi nič meni nič v roke brezbožnikov. Pred seboj imamo več poročil iz Moskve, ki nam predočujejo, kakšne razmere so zdaj v tistih krajih. S tem, da je v korakala rdeča armada v katoliško deželo, se je začela tudi boljševizacija ondotnega ljudstva. Povsod so takoj ustanovili krajevne sovjet. Klje glede na razdelitve zemlje se širi na proletarij, ki je izročen komunizmu. Gorje je tistim, ki so premagani. Trikrat gorje pa zdaj, ko je hušje, kakor je bilo v časih carice Katarine, ko je bila Poljska prvokrat razdeljena. Z rdečimi četami je prišla v deželo komunistična propaganda, rdeči listi, rdeči radio, rdeče gledališče. Brezbožniki stoje s sulico in z mečem kot popolna oblast v borbi zoper katoliško cerkev. Nova doba mučeništva.

BOLEČINE V KITAN NAGLO ODBRANJENE

Nikar po nepotrebnem ne prenašate bolečin v kitah. Na tisoče ljudi je bilo nepričakovano rešenih revmatičnih bolečin, bolečin v kitah in zgibih s priprostim drgnjenjem s Pain-Expeller-jem. To nenavadno zdravilo naglo pomaga. Do sedaj je že bilo prodanih nad 17 milijonov steklenic. Kupite Pain-Expeller. Zahtevajte Pain-Expeller s sidrom na steklenici.

Moderni boj s podmornicami

Na morju se razvija vojna s podmornicami, ki so igrale veliko vlogo že med svetovno vojno in je malo manjkalo, da niso odločile zmage v prid Nemčije. Še nam je v spominu presenetljiv uspeh nemških podmornic, ki so potapljale angleške in francoske vojne ladje ne da bi bilo mogoče uničevalno delo uspešno preprečiti. Od svetovne vojne do danes se je obramba proti napadom s podmornicami zelo izpolnila. Vojne ladje so danes opremljene z mnogimi opazovalnimi instrumenti, kakršnih pred svetovno vojno niso poznali. S temi instrumenti je obogaten opazovanje podmornice podnevi in ponoči ter v najrazličnejših razdaljah. Izredno je izpopolnjeno tudi orožje, s katerim se more napadati vojna ladja braniti proti podmornicam ali podmornice napasti in jim preprečiti rušilno akcijo.

Podmornice imajo več Ahilovih pet, kakor človek običajno misli. To je dokaj razblijivo vojno in napadalno sredstvo, s katerim pa ni mogoče doseči posebnih uspehov, če ne sodeluje z njim določeno število vojnih ladij. Podmornice so na površju vedno v nevarnosti, da jih uničijo topovi z vojnih ladij ali s spremljevalnih obojenih ladij. Celo podmornice, ki plovejo pod vodno površino proti veliki nevarnosti, če se jim približajo vojne ladje. Človek, ki ni služil v podmornici, si niti predstavljati ne more, kako podmorničko posadko demoralizira eksplozija granate v bližini. Podmornička posadka čuje detonacijo in samo mornarji, ki imajo izredno dobre živce ne izgube v takem položaju pri-otnosti duha in poguma. V bližini pod morsko površino se nahajajo podmornice razpočena granata lahko hudo poškoduje trnlo podmornice. V takem primeru je rešitev iz podmornice nemogoča. Ako eksplozija granata pod morjem nekoliko bolj daleč, povzroči na podmornici

manjšo škodo, ki pa ni nič manj katastrofalna s svojimi posledicami. Če se poškoduje električna napeljava v podmornici ali pa samo nekateri deli v strojni, se mora podmornica prej ali slej dvigniti na površje, kjer preži nanjo napadna ladja.

Še bolj nevarna so letala v boju s podmornicami. Če letalo izsledí podmornico na morskí površini, se more s hitrostjo 50 km na uro spustiti nad podmornico in jo bombardirati na površini, kajti podmornica se ne utegne v takem primeru več skriti v morskó globino. Zelo nevarno za podmornice je tudi obstreljevanje iz letal s strojnimi. Če se posreči na površini se nahajajočo podmornico obstreljevati s strojno puško, lahko povzroči katastrofo podmornice samo en ubiti ali ranjeni član podmorničke posadke, ki je v opazovalnem stolpiču. Telo ubitega člana posadke je lahko ovira, ki prepreči pravočasno zatvoritev gornjega izhoda v podmornici. Če je član posadke samo ranjen, ne more tako hitro podmornico zapreti, da bi se o pravem času izginila v globino pred letalnim napadom. V takih primerih se lahko podmornica potopi, ne da bi imela gornje izhode zaprte.

Krogle iz strojne puške, s katerimi napadajo letalci podmornico s tem, da jo pikirajo, kakor pravijo, pa prebijajo lahko razmeroma tenke oklepe zunanjih balastnih tankov. V takem primeru se podmornica, ki se ji je posrečilo pobegniti v globino morja, ne more več z lahkoto dvigniti ali pa se sploh nikoli več ne pojavi na površini. Odločilna za ofenzivno učinkovitost v napadu so bolj morala, izkušnost ter vztrajnost posadke kakor pa podmornica s svojimi torpedi. Do polne učinkovitosti pridejo podmornice le tedaj, ako jih spremljajo vojne ladje in jim pomagajo v borbi, razpršene

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vsvarjajo zgodovino. Svetovnih vesti pa ne morete razumno zasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglobljena stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatni zemljevid, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli tekom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne

pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančno izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja samo \$2.75 za Združene države in \$3.— za Kanado (t. j. vsled carine na angleške knjige, in 25 centov nekoliko pokrije svoto, ki jo je treba plačati). Ta veliki atlas dobite pri KNJIGARNI "GLASA NARODA", 216 West 18th St., New York. Z vsakim naročilom priloži knjigarna brezplačno 5 slovenščinih knjig, ki jih izberite iz seznama na zadnji strani lista.

OGRŠKA VERUJE V OHRANITEV MIRU

BEOGRAD, 6. nov. (J.K.).—Po vesteh, ki jih prinaša v svoji številki 28. oktobra beograjski list "Vreme", menijo ogrski politični krogi, da ne bo mir na Balkanu in v podonavskih državah ogrožen. Tudi če se Rusija zaplete v vojno, mislijo v Budapešti, da bodo južnovzhodne države ohranile nevtralnost in mir. Veruje se, da bo prijateljstvo med Italijo in Turčijo zopet vzpostavljeno.

podmornice, ki opravljajo bolj ali manj gverilsko pomorsko vojno, pa so izpostavljene neprestano veliki mnevarnostim in svoje naloge ne morejo učinkovito izvršiti.

DVA MILIJONA ZA ZAKLONIŠČA

Na zadnji seji mestnega sveta v Novem Sadu je bil odobren kredit 2,000,000 din, ki se bo porabil za gradnjo zaklonišč in drugih obrambnih objektov proti nevarnosti napadov iz zraka. V Kopričnici pa je mestno poglavarstvo pozvalo vse hišne posestnike, naj začno graditi zaklonišča in sodelujejo v borbi, razpršene

PAROPLOVBA na Velikih jezerih

Lake Superior Iron Association poroča, da je bilo transportiranih meseca oktobra na Velikih jezerih 9,201,249 ton železne rude, kar pomeni rekord z izjemo leta 1926, ko je znašal transport 9,337,774 ton.

REKORD 20LETNEGA TATU

V Varazdinu so aretirali 20-letnega Mija Kukca iz Vrče, ki je bil zaradi tatvin že 42-krat kaznovan. Ukradel je kolo pred neko gostilno v Varazdinu. Ko so preiskali njegovo hišo, so našli zalogo ukradenega blaga in več lovskih pušk ter samokresov.

Karl MAY

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senči" pri "Oboževalcih ognja", "Ob Vadarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"? — Kdo bi ne hotel spoznati "Winnetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA: Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA: Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Šamarih. — Med Jezidi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA: Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA: Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vadarju.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORN JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORN USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59.S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ADVERTISE IN

"GLAS NARODA"

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

66

Iduna ga vprašujoče pogleda.
"Oh, Klaus, srečna ne morem nikdar več biti — kajti — nikar ne misli, da mi more Hans odpustiti. Nikdo tega ne more."

"Rekel je, da more biti zelo revna ljubezen, ki bi na tem umrla. Njegova ni umrla."

Iduna zopet zaihti. Obenem pa ji prihaja v srce lahno upanje. Prime njegovo roko in jo stisne.

"Klaus, zelo dober si do mene, četudi sem se tudi s teboj igrala. Toda — v celim svojem bistvu si tako zelo podoben Hansu, zato sem ti bila takoj nekoliko naklonjena. In samo če bi mi hotel nekoliko pomagati, mogoče bom imela toliko moči, da postanem boljša, kot sem bila."

"Te moči ti ne bo primanjkovalo. Sedaj pa pojdi v svojo sobo in si nekoliko ohladi oči. Potem pa se pripravi, da odjahava. Vlti ti hočem nekoliko poguma, da boš odločnejša in ti bom skušal saj iz dalje pokazati Hansa Holla. Mogoče je sedaj že pri Longwyjevih, kajti vsa Hollova družina je bila povabljena. In četudi sem svedčano obljubil, da bom skrbel, da danes ne prideš v bližino hiše, bom vendar s teboj kolikor mogoče jahal blizu hiše. In na kak način bom že napravil, da boš Hansa mogla saj od daleč videti."

Iduna poskoči, kot bi jo gnalo močno hrepenenje.

"V desetih minutah sem gotova, Klaus. Med potem pa mi moraš povedati, kako si vse to izvedel."

"Da, vse ti bom povedal, mogoče je najboljšje."

Iduna mu krčevito stisne roko.

"Klaus, mislim, da se ti imam mnogo zahvaliti. In za to ti povem, da se bo oče s teboj boril do zadnjega. Razkrinkati te hoče kot sleparja, kajti, če veruje ali ne, da si slepar — kot takega te bo razpili."

"Samo pusti ga; njega se ne bojim."

Iduna gre naglo v svojo sobo, se preobleče, si ohladi oči in se čez deset minut snide s Klausom v veži. Konja sta že osedlana; Klaus ji ponuja zajahati in sam, zajaha.

V družini sobi pri oknu, skrit za zastorom, stoji Kurt Weyersberg in gleda za njima. V prvem nadstropju sedi na naslonjaču gospa Marija, poleg nje sedi Rut in jo skuša pomiriti. Od spodaj slišita konjska kopita.

"Iduna in Klaus Weyersberg jahata, teta Marija. Sedaj pa boš poskusila nekoliko spati, da te neha boleti glava. Medtem pa bom skušala strica Kurta malo pregovoriti. Bodi brez skrbi — vse se bo lepo izteklo. Na Klausu Weyersberga se moreš zanesiti. Vse ti ne smem izdati."

Stara gospa prime Rutino roko.

"Ali si vse to vedela, Rut?"

"Da, teta Marija, toda — sama sem prišla do tega, da ni dr. Horvat, temveč Klaus Weyersberg. In šele ko sem mu to naravnost povedala, se je vdal. Toda dati sem mu morala svojo besedo, da o tem ne bom govorila, dokler mi tega ne dovolijo."

O, naj bo, kar hoče — meni se je odvalil kamen od srca, da živi in — da bom enkrat rešeni te dedščine. Ljubi Bog bo še dalje pomagat."

Truda zopet stoji na tehtnici in Charlie poleg nje skrbnega obraza.

"Dobili ste samo šele osenčeno gramov, gospica Truda. Kaj naj vendar z vami počnem?"

"Toda, Charlie, če sem v tako kratkem času dobila osenčeno gramov — to sta skoro dva funta — je to vendar že veliko! Samo pomislite, ako v resnici še ostanem tukaj štiri tedne, potem bom težja osem do deset funtov. Potem bom zelo debela ženska in bom sluzila lep denar."

"To boste lepo crnčili, potem pa še: kdo pa govori o štirih tednih?"

Truda ga nekoliko boječe pogleda.

"Winnie mi je rekla, da smem o-tati še najmanj štiri tedne; toda seveda tukaj ste vi gospodar in me lahko postavite pred vrata, kadar hočete."

In pri tem Truda tako zapeljivo pogleda Charlesa, kot bi hodila pri Iduni v šolo. V resnici nekoliko koketira in prav dobro ve, da s tem meša Charlesu glavo.

Charlie pa zresni obraz.

"Samo dobro je, da vendar enkrat razumete, da sem jaz tukaj gospodar in da se tukaj zgodi samo to, kar se meni zli prav. Vase dekleške sanje so se že razpršile. Prvič boste vedno ostali tako majhni, da vas bo mogoče zdrobiti z eno roko, potem pa tudi ne trpim vedno letanje po trgovinah in sejnih. Še tega bi manjkalo."

In pri tem je njegov obraz tako temen, da se mora Truda glasno zasmejati in ž njo seveda tudi Charlie.

Truda skoči s tehtnice in od veselja skače.

"Oh, Charlie, v eni uri bodo prišli naši. Ko bi vedeli, kako sem vesela! Kar svet bi obžela!"

"Prosim, da s tem takoj prične, pravi Charlie nekoliko hripavo in s pritajenim nemirom.

Toda Truda steče proti Winnie, ki ravno prihaja ter se ji oklene okoli vratu.

"Samo še eno uro!" pravi Truda.

Niti Charlie, niti Truda ne opazi, kako skrbno se je danes oblekla Winnie in da je mnogo krasnejša, kot navadno. Zato pa je tudi pred ogledalom stala dolgo časa. Sobarica je imela ž njo mnogo opravka, da je bila slednjič zadovoljna.

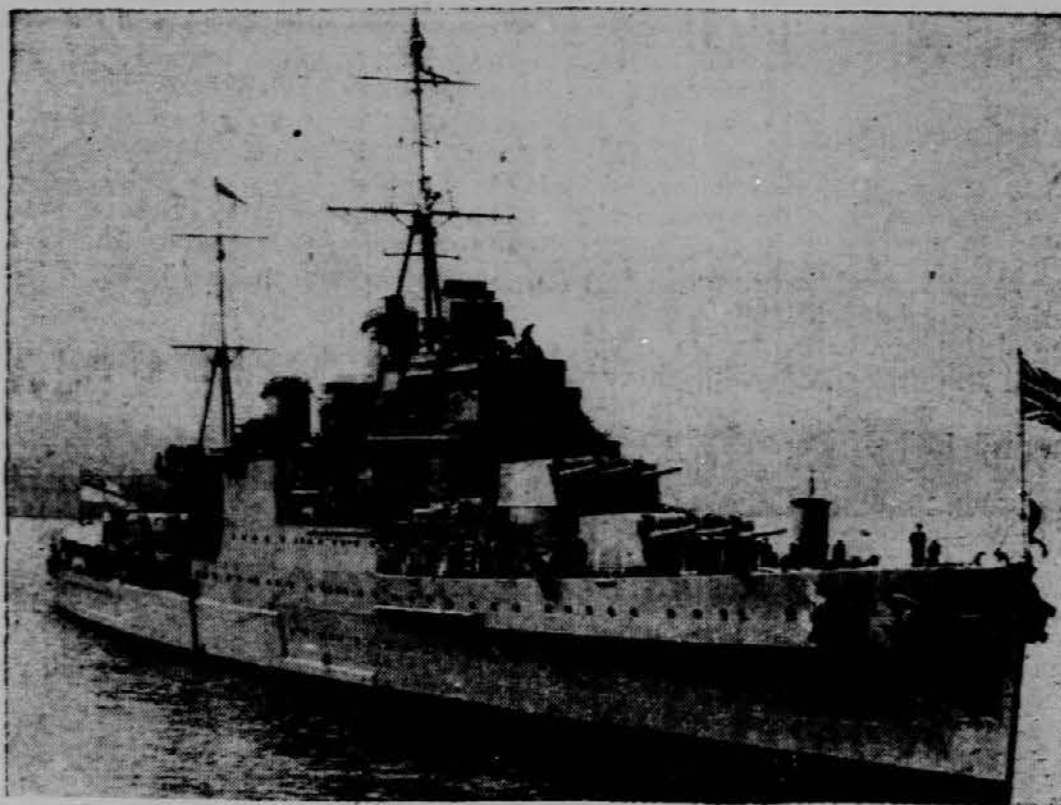
"Da, Truda, še celo uro moraš čakati," pravi Winnie.

"Zdi se mi, da moremo iti še malo na izprehod, saj skozi park," predlaga Charlie in potegne Trudo za seboj.

Winnie jima počasi sledi in brenči pesem pred se. Truda in Charlie uganjate vsakovrstne neumnosti in Winnie si misli, kako zelo se je Truda premenila. Kako boječa in obupana je bila na Gravensteinu, sedaj pa iz nje žari življenje. In njen dobri Charlie vedno bolj izgublja svoje srce do nje. Oba bosta srečna.

[Nadaljevanje prihodnjik]

POŠKODOVANA ANGLEŠKA BOJNA LADJA

Ko so nemški aeroplani napadli vojno luko v Rosyth, je bomba zadela bojno ladjo Southampton, ki je bila nekoliko poškodovana. Ranjeni so bili tudi trije mornarji.

Tristoletnica velikega trageda —Racine-a—

Zaradi vojne je Francija odpravila proslavo 300 letnice rojstva svojega največjega klasika.

Že pred meseci so se v Franciji vsa kulturna društva pripravljala na proslavo 300 letnice rojstva klasičnega dramatika Jeana Racine, ki se je rodil 21. decembra 1639. Vojna vihra je preprečila proslavo pomembne kulturne obletnice.

Ko je bil dve leti star, je izgubil svojo mater, dve leti nato pa še očeta. Od l. 1643 je Jeana Racinea vzgajal njegov stari oče, ki je bil nižji uradnik v kraju Aisne. Prvo šolsko izobrazbo je dobil pri jansenistih v Port Royalu. V študij klasične grške literature ga je uvedel helenist Lancelot. Ko je dokončal študije v pariškem kolegiju Harcourt, se je Racine docela posvetil leposlovju.

Ob polnoletnosti je Racine obvladal grščino in latinščino. Leta 1680 se je že znašel po dokončanih študijah med nevarnostmi svojega stoletja, ki se imenuje po pravici "veliko stoletje." Zahajal je k cenzorju Bouilleauju, kjer je spoznal tudi La Fontaina in Moliere. Naslednji dve leti je Racine preživel v prostovoljnem prebivalstvu na posestvu nekega svojega sorodnika. Tja so ga poslali, da bi ga spravili k redu in da bi se mladi Racine, ki je zašel v pariško družbo lahkoživcev, preobrnul, pozabil na stihle in prišel živeti pošteno življenje. Po dveh letih prebivanja se je Racine vrnil v Pariz z rokoopisom svojega prvega dela "Tebalda, ali svražni si bratje." Moliere je vprizoril "Tebaldo" v kraljevi palači in Racine je postal

slaven. V "Tebaldi" kakor v naslednji tragediji "Alexander" je Racine posnel svoje ga učitelja Cornelia. Leta 1688 so vprizorili v Parizu Racineovo "Andromaho" tragedijo, ki je uspela in s katero je dokazal, da je sposoben za samostojno umetniško stvarjanje.

Nekega dne je nastal v Parizu velik škandal, ko je bil Racine osumljen, da je zastrupil svojo prijateljico igralko Du Parc. Ta dogodek je povzročil v Racineovem življenju popoln prevrat. Zavidajka La Voisin ga je obtožila, da je dobil pri njej strup, s katerim je zastrupil igralko in da je Racine oropal umirajočo igralko ter njene dragocenosti podelil drugi prijateljici igralki Champmesie. Racine pa tedaj niso aretirali.

Kmalu potem se je Racine oženil s pobožno Katarino de Romanet, ki ni nikoli videla nobenega izmed njegovih gledaliških del in s katero je imel 7 otrok. V zakonu je postal Racine nenadoma zelo pobožen. Hotel si je utrditi tudi položaj in kmalu je postal historiograf Ludvika XIV. Na novoščno kraljevo ljubice Madame de Maintenon je Racine v zrelih letih spisal še dve tragediji religioznega značaja in piser "Esther" in "Athalie."

Osem let kasneje, 26. aprila 1699 je Racine umrl. S svojimi nesmrtnimi deli se je uvrstil med največje klasike francoske in svetovne literature.

Naročite se na "Glas Naroda," najstarejši slovenski časnik v Ameriki.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

PRAZNOVERJE FILMSKIH IGRALCEV.

Kakor drugod po svetu med ljudmi najrazličnejših poklicev in položajih, ima tudi v Hollywoodu skoraj sleherni med igralci in igralkami svoje tajno praznoverje.

Dorothy Lamour noče igrati prizorov, v katerih je potreben mrtvec. V pogodbah s filmskimi podjetniki si je izvojevala pravico odkloniti igranje v filmih, kjer bi morala sama umreti ali povzročiti smrt drugega. Smrt nekega njenega sorodnika jo je pred leti tako globoko zadela, da od tega časa ne prenese niti razgovora o mrtvih ljudeh.

Akim Tamirov, ki je odlični igravec in se docela predaja med igro svoji vlogi, prav do bro razlikuje igro od resničnega življenja; je na svoj način praznoveren, ker nikoli ne pobere knjige ali časopisa, kar mu pade iz rok na tla, ne da bi se prej vsedel na n tleh

ležeči predmet. Prepričan je, da mu to prinaša srečo. Kadarkoli odide iz svoje garderobe v atelje, potrká trikrat na zid. Kadar se udeleži premierke predstave svojega novega filma, se vsede vedno na stol v drugi vrsti na skrajni desni strani v dvorani, kjer predvaja film.

Bob Burns, Tom Mix in Ken Maynard ne naredijo v svojih vlogah ničesar takega, kar jim ni v navadi že iz vsakdanjega življenja. Burns Mix, Maynard in drugi filmi ki cowboji nikoli ne kadijo, ne pijejo in ne preklinjajo v filmskem atelju. Joe Brown odkloni vsak prizor, s katerim bi slabo vplival na filmske igralce.

Bing Crosby načelno ne strelja v filmih. Eden izmed njegovih tovarišev je po nesreči izgubil oko, ko je nepravilno ravnal s samokresom in od tega časa Crosby ne prime več za orožje.

George Raft, grozovit gangster v filmu, spoštuje materinstvo. Odklanja sodelovanje v filmih, kjer bi moral narediti kakršnokoli kretanje ali izgovoriti besedo, ki bi se ne strinjala z njegovim globokim spoštovanjem do matere. Raft je v nežni mladosti izgubil mater, ki jo je oboževal.

Barbara Stanwyck ne prične nikoli novega filma, ne da bi prej dala za več maš in si na ta način izprosila uspeh.

Ray Milland se v nobenem filmu ne izpregovoril besede "I love you." Svoji ženi je obljubil, da ne bo vpričo nobene ženske nikoli več izgovoril besede, ki jih je rekel svoji ženi, da sta se vzela.

Cecil de Mille še vedno hodi po ateljih, opremljen s staromodnim režiserskim plaščem in s čepico z zaklonom ter z megafonom, ki ga je uporabljal še v časih, ko je režiral neme filme. Njegovi tovariši že dolgo niso več med delom opremljeni s temi potrebščinami. Toda Cecil de Mille jih še vedno nosi kot talismane in je prepričan, da mu pomagajo k uspehu.

O PRIJATELJSTVU JUGOSLAVIJE IN BOLGARSKE

BEograd, 6. nov. (J.K.) — Beograjski listi "Delo" piše v svoji številki od 28. oktobra pod naslovom "Bolgarska politika na pragu" med drugim tudi tole: "Če ostaneta ob dogodbah, ki se odigravajo in se še morejo pojaviti, Jugoslavija in Bolgarska na terenu tiste solidarnosti in onega močnega prijateljstva, ki je tako prisrčno razglašano v zadnjem času in ki ustreza najbolj življenjskim interesom naših dveh bratskih in sosednih držav, potem je lahko mirno zreti v bodočnost Balkana. Ključ položaja na Balkanu tiči v dveh centralnih balkanskih državah, v Jugoslaviji in Bolgarski. V Jugoslaviji je danes po srbsko-hrvaškem sporazumu ena vlada, ki se opira na najširše narodne mase, razumno pa čustveno zasleduje razmere na Bolgarskem ter želi tej bratski deželi napredovanje v sporazumu z Jugoslavijo. Nova vlada na Bolgarskem ima na čelu človeka, ki se neprestano poteguje za jugoslovansko-bolgarsko prijateljstvo; zato se upravičeno veruje, da se bo vodila ta politika tudi še znanprej. Po tem bi premena osebnosti nekaterih bolgarskih ministrov ne imela značiti kake vidne izpremembe v stališču Bolgarske tudi v njeni dosedanjji težnji po tem, da ostane solidarna za drugimi balkanskimi državami in da z vsemi svojimi močmi prispeva k obdržanju miru," — zaključuje beograjski list "Delo."

Bohinjsko jezero

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prosto za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, d vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalu iztekla.

5
KNJIG\$
za

- Andrej Hofer (Junaški vojda Tirolcev)
- Belgrajski Biser (Vitoj Jelenc)
- Beneska Vedezevalka (Josef Spillman)
- Boj in Zmag (Josef Spillman)
- Božični Darovi (Rudolf Vrabl)
- Burska Vojska
- Cvetke (H. Majar)
- Dedek je pravil (Julij Slapšak)
- Devica Orleanska
- Dve sliki (Ksaver Meško)
- Duhovni boj (Lovrenc Skupoll)
- Fra Diavolo
- Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
- Gozdovnik, I. zvezek (H. Majar)
- Gozdovnik, II. zvezek (H. Majar)
- Hudo Brezno (Fr. Erjavec)
- Humoreske, Groteske in Satire (Azor in Teffi)
- Korejska Brata, črtica iz misije nov v Koreji (Josef Spillman)
- Krvna Osveta
- Mesija (Dr. Jeglič)
- Mladim Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Maron, krščanski deček z Libana
- Musolino
- Ob 50-letnici dr. Janeza Ev. Krka
- Pariski Zlatar
- Patrija, Povest iz irske junaške dobe (H. Federer)
- Paberkli iz Roža (Ivan Albreht)
- Popotniki, novele in črtice (Milan Pugalj)
- Požigalec (H. Majar)
- Pravljice (H. Majar)
- Pravljice in pripovedke za mlado (S. Košutnik)
- Povesti in Slike (Ksaver Meško)
- Ptice Selivke (Tagore)
- Pranski Judek (Josip Vole)
- Praprečane Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
- Preganjane Indijanskih misli (Josef Spillman)
- Rdeča in bela vrtnica (Anton Huonder)
- Revolucija na Portugalskem
- Sida s Sesto (H. Federer)
- Shozi Širno Indijo
- Spisi Kristofa Šmida
- Student naj bo (S. Pinžga)
- Starohote vojne
- Sunski invalid (S. Košutnik)
- Sveta Notburga
- Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
- Vederna pisma (Marija Kmetov)
- Vrtinar (Tagore)
- Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Vojnimir ali Poganstvo in kr (Josip Ogrinec)
- Zadnja Kmetka vojska (August Senoa)
- Zadnji dnevi nesrečnega kralja S. Košutnik
- Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
- Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Plantusk)
- Zgodovinske anekdote (Dr. Sarabon)
- Zlatokopi (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od leta nja nekoliko izkazana.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!

Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedte pri naročilu več knjig, d Vam moremo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK